

Medlemsbrev om din certifiering, april 2020

FSC® C015573

PEFC™

Hej skogsägare!

Som vi informerade i fjolårets medlemsbrev så är en ny FSC®-standard under införande 2020. Den kommer att publiceras på FSC:s hemsida (se.fsc.org) den 1 juni. Just nu håller vi på att revidera rutiner och dokument som är kopplade till standarden, vilket är orsaken till att medlemsbrevet, som normalt skickas ut i slutet av januari, inte kommer förrän nu. De förändringar som vi bedömer har större betydelse för dig som FSC-certifierad beskriver vi i den första delen av brevet. Sedan informerar vi om avvikelser och brister som upptäckts vid våra revisioner under 2019. Det är viktigt att dessa inte återkommer på revisionerna hos våra medlemmar i framtiden.

Den nya FSC-standarderna gäller från och med 1/9 2020. Sydveds certifieringsparaply är ett av de första som kommer att revideras, mot den nya standarden, i första halvan av september. Som certifierad skogsägare har man ett år på sig att anpassa sig till den nya FSC-standarderna, när det gäller rutiner och skötsel av sitt skogsinnehav.

Några viktiga nyheter & förtydliganden av nuvarande standardkrav

1. Naturvårdsavsättningar (målklass NS eller NO i skogsbruksplanen)

Som du känner till har du i ditt certifieringsavtal med Sydved avsatt minst 5% av din produktiva skogsmark för naturvårdsinriktad skötsel (NS) alternativt tänkt lämna orört (NO) för att naturvärdena ska bevaras eller utvecklas naturligt. Mer om detta finns att läsa under en rubrik i standarden som benämns 6.5.1 {Princip 6, Kriterium 5 och Indikator 1}. Systematiken är bra att känna till när man ska leta sig fram i skogsbruksstandarderna.

Utöver detta standardkrav finns ett krav på ett visst inslag av lövdominerade bestånd på det certifierade markinnehavet. Detta står i standarden under rubriken 6.8.5.

2. Lövdominerade bestånd

Kravet är att minst 5% av den produktiva skogsmarksareal som består av frisk och fuktig mark ska domineras av lövträd under merparten av omloppstiden. Detta innebär att man redan vid skogsbruksplanläggningen ska identifiera de bestånd som har lövdominans. Om dessa inte räcker till för att uppnå 5% ska man beskriva vilka bestånd som ska prioriteras för att bli lövdominerade i framtiden. Fuktighetsklassningen (frisk och fuktig mark) finns beskriven i skogsbruksplanen på beståndsnivå om planen är certifieringsanpassad.

Vill man veta hur stor del som berörs kan man alltså titta i sin skogsbruksplan och se vilka arealer som påverkas. Har man inte en aktuell skogsbruksplan ska bestånden ha identifierats vid certifieringstillfället när du och din inköpare tecknade överenskommelsen om certifiering. Det finns ett undantag i standarden från kravet att redan från start ha en certifieringsanpassad plan. Undantaget gäller under de två första åren som certifierad skogsägare, och innebär att större krav ställs på kunskap om hur det egna innehavet ser ut och ska skötas för att klara certifieringskraven.

3. Nytt tilläggskrav i den kommande FSC-standarderna

Den nya standarderna som börjar gälla 1/9 har fått ett tillägg när det gäller fokus på andra värden än de rent produktionsmässiga. Du hittar det under rubriken 6.5.2.

Tillägget innebär att ytterligare 5% av den produktiva skogsmarksarealen ska skötas med fokus på att långsiktigt bevara och utveckla naturvärden och/eller sociala värden. Alternativt kan man bedriva så kallat kontinuitetsskogsbruk på denna areal. Tillsammans med det tidigare kravet på minst 5% NS- och NO-arealer, som även gäller i den nya standarden, ska man alltså totalt ha en ambition att bedriva en anpassad skötsel på minst 10% av den produktiva skogsmarksarealen.

Syftet med kravet är att lyfta fram områden där markägaren har ett annat mål med skötseln än *normal* skogsproduktion. Nedan beskrivs vilka alternativ som är godkända att ta med:

- a. Ytterligare områden som klassas som NS eller NO (enligt punkt 1 ovan).
- b. Områden med förstärkt naturhänsyn och specifika naturvårdsåtgärder (PF = produktion med förstärkt hänsyn).
- c. Områden som långsiktigt sköts som kontinuitetsskogsbruk eller luckhuggning med naturlig förnygring (olika typer av det som förr brukade benämnas blädningsskogsbruk).
- d. Områden med förstärkt hänsyn till upplevelsevärden och/eller lokal ekonomi (RF = rekreation med förstärkt hänsyn).
- (e. Gäller norra Sverige och är kopplat till förstärkt hänsyn till renskötseln.)*

Eftersom det är ett tillägg jämfört med nuvarande standard innebär det att den som redan har avsatt större areal än de krav som finns på minst 5% NS och NO, enligt punkt 1 ovan, kan tillgodoräkna sig "överskjutande" areal.

Har du till exempel redan satt av 7% NS och/eller NO räcker det med att tillskapa 3% ytterligare, enligt exemplen ovan för att klara standardkravet.

Det som kan underlätta att leva upp till det nya kravet är att man får utnyttja de lövdominerade arealer som man identifierat, enligt punkt 2, om åtgärderna stämmer med något av exemplen a-d ovan.

Några exempel som kan vara aktuella

- Områden kring bebyggelse med extra stor hänsyn till den sociala upplevelsen (gynna speciella träslag eller "vackra" trädindivider). Kan för många kanske vara att skapa ljusa utglesade lövskogar.
- Man kan, där det finns möjlighet, skapa ett stort inslag av naturvärdesträd (oftast sälg eller rönn) i beståndet. Detta för att gynna särskilt utsatta arter som är i behov av speciella träslag som i många fall är en bristvara i dagens skogsbruk.
- En annan möjlighet är att till exempel lämna extra mycket död ved eller skapa bestånd med tydlig diameterspridning/skiktning. Detta för att skapa miljöer som det fanns gott om i äldre tiders skogsbruk.
- I områden med hög andel kantzoner och hänsynsytor kan man binda ihop dessa med produktionsskog så att man får ett varierat bestånd. Kantzonerna eller hänsynsytorerna får dock inte räknas in i den avsatta arealen.
- Bestånd som innehåller mindre impediment insprängda i produktionsskogen kan utnyttjas och i dessa fall får även impedimenten räknas in i arealen. Dessa beståndstyper förekommer ganska frekvent i delar av södra Sverige.
- Mosaikmarker med tidigare kulturpåverkan såsom skogsbete, hagmarker, slätterängar.

Fler exempel finns beskrivna i standarden för den som vill ha vägledning.

Skogsbruksplanläggaren ska leta fram och beskriva dessa bestånd så att du som skogsägare kan välja vilka prioriteringar du vill göra. Beskrivningen ska innehålla målbild för beståndet samt vilken skötsel som rekommenderas för att nå målet.

En viktig begränsning när det gäller avverkningen i alternativen b-d är att man inte får avverka mer än högst 50% av den ursprungliga volymen vid varje enskilt avverkningstillfälle. Avverkningen ska levas upp till kravet att skötseln har ett annat huvudsyfte än normal skogsproduktion. Skulle målet med skötseln kräva större uttag så går det att göra avsteg från kravet på högsta uttag.

Eftersom detta är en stor förändring jämfört med den nuvarande standarden kommer uppdateringen av skogsbruksplaner och certifieringsavtal att genomföras löpande. Det innebär att alla nya skogsbruksplaner och överenskommelser om certifiering från och med i sommar kommer att omfatta de nya kraven.

När en sedan tidigare certifierad skogsägare i Sydveds paraply genomför avverkningar från och med 1/9 kommer vår ansvarige inköpare att uppdatera certifieringsöverenskommelsen/avtalet med skogsägaren. För de skogsägare som inte har några aktiviteter på fastigheten i närtid sker inga uppdateringar tills vidare. Du som anlitar andra resurser för dina skogliga åtgärder än Sydved måste meddela din Sydvedsinköpare så att en uppdatering av certifieringsavtalet kan ske.

Främmande trädslag

Hybridasp, poppel, hybridlärk, europeisk lärk, contortatall och alla granar utom vår inhemska rödgran (*Picea Abies*).

I den nuvarande standarden har man en begränsning avseende hur stora arealer som får etableras med ovanstående trädslag. Gränsen är satt till maximalt 5% av den produktiva skogsarealen.

Detta gäller även i den nya standarden, men en tilläggskrivning har gjorts där man måste räkna in alla arealer som etablerats efter november 1994 (tidigare var gränsdragningen efter 1/1 2009).

Detta betyder för vissa skogsägare att man snabbare slår i "taket" när det gäller möjligheten att öka sina arealer främmande trädslag.

De arealer som etablerats före november 1994 påverkas inte av 5%-gränsen utan här är det fritt fram att återetablera med främmande trädslag. Detta kan man läsa om på punkt 6.10.1.

Obs! Alla som etablerat främmande trädslag ska vidta åtgärder så att självspredning inte sker.

Etablering av vindkraft och övrig markomvandling (omvandling av skogsmark till annat ändamål)

Det finns tydliga rutiner och begränsningar för etablering av vindkraft och annan markomvandling (exempelvis bergtäkt, grustäkt). Reglerna finns under punkt 6.9.1 & 6.9.2.

Omvandlingen av mark får omfatta högst 5% av skogsmarksarealen. Vid etablering av vindkraft ska varje vindkraftverk beräknas motsvara 1 hektar markomvandling (inkluderat ledningar och vägbyggnation).

För att kompensera för markomvandlingen ska samma areal (1 hektar per verk) avsättas för naturvårdsändamål eller social hänsyn (punkt 6.5.1 & 6.5.2 som beskrivits tidigare). Fastigheter under 20 hektar produktiv skogsmark berörs inte av detta kompensationskrav.

Obs! Etablering av enstaka vindkraftverk berörs inte heller av kompensationskravet.

Etablering får inte ske så att nyckelbiotoper eller områden med höga bevarandevärden hotas eller skadas.

Några viktiga erfarenheter från 2019 års revision

Uppdaterad skogsbruksplan

En återkommande brist är att skogsbruksplanen är för gammal (huvudregeln är max 10 år gammal) och därför inte speglar skogstillstånd eller naturvärden. I normalfallet ska en ny plan beställas minst ett år före dess utgång för att bli klar inom föreskriven tid. För den som uppdaterar sin plan löpande, speciellt gäller detta på större markinnehav, gäller att man regelbundet även måste gå igenom sina naturvärden för att se om det finns skäl för åtgärder eller omprioriteringar.

Gynna löv vid röjning

Vid skogliga åtgärder, framförallt röjningar, har vi i flera fall upptäckt att skogsägaren eller entreprenören röjt bort befintligt löv i för stor utsträckning. Beståndet har därför inte klarat certifieringskravet på minst 10% löv i beståndet inkluderande det löv som finns i kantzoner och hänsynsytor.

Stormfasta träd efter föryngringsawerkning

Det förekommer även att man i flera fall har lämnat allt för få levande (grövre) träd vid slutavverkning. Meningen är ju att större kala ytor ska brytas av med minst 10 stormfasta träd/hektar så att hyggesintrycket bryts. Som stormfasta träd räknas tall och lövträd.

Certifierad entreprenör

Vid entreprenörsanlitande gäller att den man anlitar är PEFC-certifierad så att alla certifieringskrav är säkerställda. I flera fall har markägare missat detta.

Avslutningsvis

Detta var lite om den nya certifieringsstandarden för FSC och erfarenheter från 2019 års revision. Kontakta gärna undertecknad eller din Sydvedsinköpare, om det är något du undrar över och som behöver förtydligas. Det är min övertygelse att den nya FSC-standarden för de allra flesta skogsägare inte blir så dramatisk för skötseln på det egna innehavet, även om förändringarna kan verka ganska hämmande vid första anblicken. Se över ditt innehav tillsammans med din Sydvedsinköpare och gå igenom de nya förutsättningarna i lugn och ro.

Med hopp om ett fortsatt gott samarbete och medlemskap i Sydveds certifieringsparaply!

Thomas Höjjer, miljösamordnare på Sydved

Tel. 070-558 26 08, e-post: thomas.hojjer@sydved.se